

L'esquerra francesa cau en el parany de Chirac

El president de la república francesa, Jacques Chirac, aconsegueix desmobilitzar les bases de l'esquerra i atraure els votants del Front Nacional a les eleccions legislatives. Només cinc setmanes després del fenomen Le Pen, la cohabitació ja és història i els socialistes parlen de renovar cares i discurs. Un discurs que ja no podrà esquivar dos temes clau: seguretat i immigració.

Dimarts, 18 de juny. Jacques Chirac rep José María Aznar al palau de l'Elisi. En arribar-hi, el primer que fa el president espanyol (que fóra el primer ministre en terminologia francesa) és felicitar Chirac pels seus últims resultats electorals. No n'hi ha per menys; l'amfitrió ha estat reelegit amb un 82% dels vots i acaba d'estrenar una més que còmoda majoria absoluta a l'Assemblea Nacional. Això ho ha aconseguit un polític que es va assegurar per primera vegada en el despatx més gran d'un ministeri el 1967, quan José María Aznar tenia catorze tendres anyets i encara no sabia que portaria bigoti. Ara, Aznar està al final del seu cicle polític i, en canvi, Jacques Chirac es disposa a fer i desfer en la política francesa dels pròxims cinc anys. Un cas únic a tot Europa Occidental.

Però el més curiós és que aquesta onada conservadora no es veia enlloc fa només tres mesos. Les enquestes —quan encara se les creia algú— se succeïen als mitjans de comunicació sense que la distància entre Chirac i Jospin no passés mai dels dos o tres punts en les projeccions que es feien per a la segona volta. L'anomenat “tercer home” ni tan sols era Jean-Marie Le Pen, sinó Jean-Pierre Chevènement, que pretenia, d'una forma bastant òbvia, aconseguir un número de vots prou important en la primera volta per poder “vendre” el seu suport a Jospin a bon preu: el càrrec de primer ministre. Una opció raonable perquè, de fet, la candidatura més sòlida era la de Lionel Jospin, basada en una bona gestió al capdavant d'un go-

vern que havia assegurat la pau social i lleis tan emblemàtiques per a l'esquerra com la de les 35 hores.

Doncs no. Jean-Marie Le Pen va tallar la vida pública de Lionel Jospin tot superant-lo en percentatge i passant a la segona volta de les presidencials contra Chirac, l'únic president sortint en la història de la V República que no ha arribat al 20% dels vots en la primera ronda. L'extrema dreta suplantava l'esquerra, tot un signe dels nous temps.

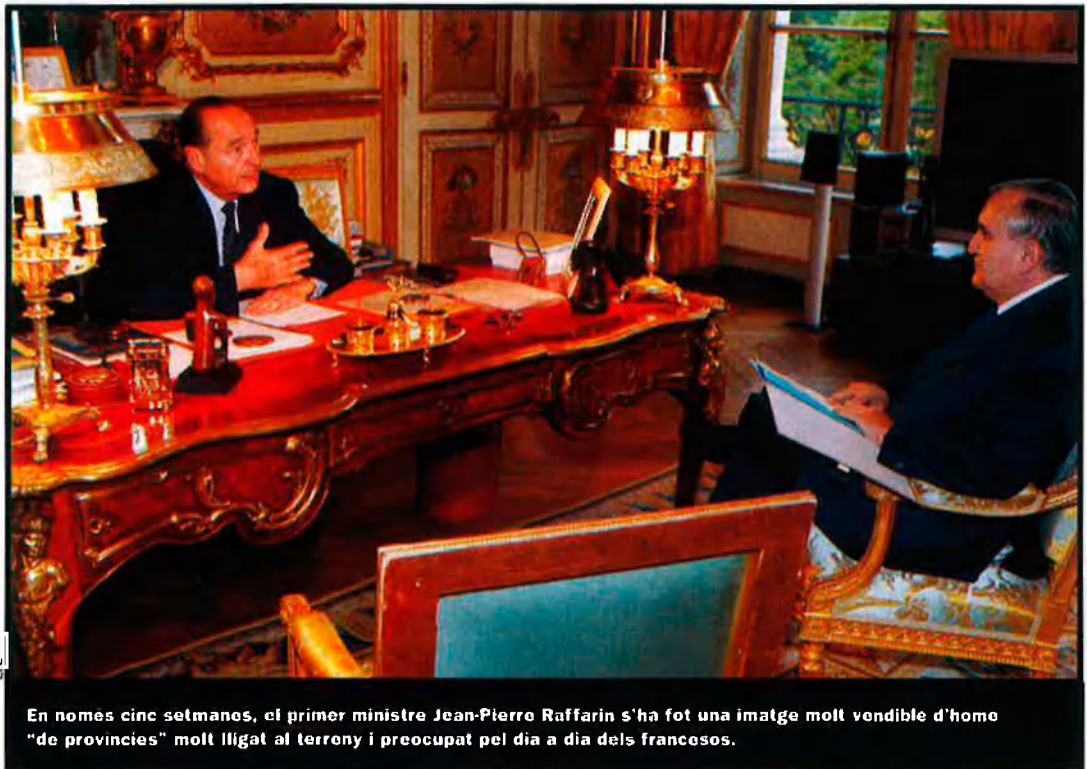
L'home providencial. I aquí és on entra en joc la murrieria del polític vell. En els moments de màxima convulsió política i social, Jacques Chirac es presenta davant els francesos com l'únic home que pot salvar la República i els valors democràtics que comporta. Accepta els vots de l'esquerra i els agraeix una sola vegada: la nit en què va renovar el seu mandat amb un 82% dels vots. A partir d'aquell moment, Chirac torna a ser el líder de la dreta francesa i no té cap impediment ètic per a aprofitar la dimissió de Lionel Jospin i col·locar un govern temporal que serveixi per a la seva estratègia.

L'home triat és Jean-Pierre Raffarin, un polític desconegut que no ve de l'ENA (l'escola de la funció pública d'on acostumen a sortir les elits polítiques franceses) ni de l'alta política parisenca. En només cinc setmanes, Raffarin es fa una imatge molt vendible d'home “de províncies” molt lligat al terreny i més preocupat pel dia a dia dels francesos que no pas per les conspiracions florentines que tant entretenen els polítics de París. Raffarin passa

per ser un moderat i, de fet, no genera rebuig a l'esquerra social. Fins i tot rebutja el debat: "La gent n'està tipa, que la política es basi en la polèmica constant. Nosaltres volem treballar sense que hi hagi desconfiança entre les institucions i afrontant els problemes dels francesos, no dels polítics francesos", un missatge que, implícitament, recordava que l'únic vot possible contra una nova cohabitació era el de la dreta.

L'altre flanc del Govern el cobreix Nicolas Sarkozy, un jove dretà que utilitza un discurs molt proper al del Front Nacional en matèria de seguretat i immigració clandestina. Sarkozy, doncs, és l'encarregat de buidar els cabassos del Front Nacional i es pren la seva feina ben seriosament. A cada míting repeteix la mateixa frase: "Cinc milions i mig de vots al Front Nacional no és el feixisme, no és la pesta negra. La França del 2002 no és l'Alemanya del 1932. Són persones exasperades que es giren cap a nosaltres i ens reclamen que fem alguna cosa."

L'invent funciona. I així va ser. Amb una abstenció rècord del 39%, i utilitzant a fons la desmobilització de l'esquerra, el partit que Jacques Chirac havia creat a tota pressa unes setmanes abans obté, per si mateix, la majoria absoluta a l'Assemblea Nacional francesa, sense ni tan sols necessitar els seus aliats habituals del centre-dreta. La UMP (Unió per a la Majoria Presidencial, un nom curiós amb un cert regust de PRI mexicà) venç a la majoria de les circumscripcions i alguns dels seus candidats aconseguen fer fora del parlament pesos pesants de l'esquerra com Martine Aubry (exministra de Treball i impulsora de la llei de les 35 hores), Jean-Pierre Chevènement (a qui

En només cinc setmanes, el primer ministre Jean-Pierre Raffarin s'ha fot una imatge molt vendible d'home "de províncies" molt lligat al terreny i preocupat pel dia a dia dels francesos.

els votants socialistes no perdonen la "traïció" de presentar-se contra Lionel Jospin a les presidencials), Robert Hue (president del Partit Comunista Francès i candidat a les últimes presidencials) o Dominique Voynet (secretària general d'Els Verds). En total, els socialistes perden un centenar de diputats, tot i que alguns dels seus dirigents aconseguen conservar l'escó i reforçar la seva posició de cara al debat intern que, inexcusablement, haurà de portar el Partit Socialista a una renovació profunda no solament de cares, sinó també d'idees i fórmules per afrontar les qüestions que, al capdavall, li han fet perdre la confiança de la seva base electoral. Més d'un socialista destacat ja té ben dissenyada la seva estratègia per a apropiarse del cartell electoral del 2007 i la batalla serà llarga entre Laurent Fabius (exministre d'Economia), François Hollande (primer secretari del PS) i, fins i tot, Bertrand Delanoë (alcalde de París, una de les poques zones on l'esquerra ha progressat electoralment).

Un cop queda clar el panorama institucional, arriba l'hora de les ideologies. La dreta ha descobert una gran reserva de combustible electoral a base d'apro-

piar-se el discurs de l'extrema dreta en algunes qüestions sensibles. El fenomen de la immigració massiva afecta, sobretot, les classes baixes autòctones o onades migratòries més antigues, que es veuen obligades a competir per les mateixes feines, els mateixos habitatges i les mateixes ajudes socials. Això ha fet que el Front Nacional sigui el partit més votat entre els obrers i els aturats, un fet que deixa l'esquerra en la perplexitat ideològica i la demostració pragmàtica que, al contrari del que diuen els manuals, deixar de ser d'esquerres no fa que l'esquerra guanyi. Aquí és on hi haurà el gran debat de l'esquerra francesa i europea. A partir d'ara, ja no serà possible evitar el tema de la seguretat o la immigració i, d'alguna forma, l'esquerra haurà de trobar la manera de recuperar una base social que li pren amb tanta facilitat l'extrema dreta populista o, simplement, es refugia en l'abstenció permanent d'on no la trauran ni el Partit Comunista ni Els Verds mentre siguin percebuts com simples aliats menors d'uns socialdemòcrates que apliquen disciplinadament els versicles de la Bíblia liberal.

Salvador Cot (París)